

Základní škola Mohelnice, Vodní 27

Scénář k rozhlasové reportáži

Václav Schreiber

Autoři: Vendula Havlíčková, Lucie Rosípalová, Lukáš Bittner, Petr Kleibl

Pedagogický dozor: Mgr. Milena Šteffková

Když se chýlila válka ke konci, ve Vranové Lhotě se ubytovalo asi 300 ustupujících německých vojáků. Velitel vojska dal na vědomí, že když někdo zabije jednoho jejich vojáka, tak za něj zemře deset rukojmích. Přesto byl ještě večer zastřelen jeden voják partyzány. Na tyto události vzpomíná tehdy pětiletý Václav Schreiber.

„Z toho důvodu nastalo v obci peklo. Vojáci obstoupili dědinu, vypadalo to, že dědina bude vystřílená a vypálená, tak jako Javoříčko a sehnali všechny chlapy, brali to už od 13, 14 let. A všechny tady shromáždili na návsi.“

Z jeho rodiny odvedli tatínka, dva bratry a bratrance. Začalo vyjednávání. Pan starosta, pan farář i všechny ženy se snažili vraždění Němcům rozmluvit. Vypadalo to, že velitel nedodrží slib a bude chtít zastřelit všechny muže. S maminkou se šli ještě rozloučit s bratrem Zdeňkem.

„No a potom nám říkal, když už se vrátil domů, co mu říkal pan Žák, když se ho ptal, co s náma bude. A on mu říkal, no, chlapče, zarachotí ty kulomety, spadneme do té příkopy hubou d blata a to bude náš konec. Ale dopadlo to pro bratra dobře, i pro ty ostatní, protože pak rozpočítali jich dvacet.“

Začalo další vyjednávání, na kterém měla velký podíl paní Bäckerová, Němka, která byla ochotná nabídnout i svůj vlastní život. Poslední možnost byla, že zastřelí deset mužů.

„A teď, když rozpočítávali na těch 10, tak bratranec, sedmnáctiletý kluk, ten Jenda Jirauch, jak stáli takhle u vrat, tak vzlouzl za vrata a chtěl utéct. Ale v tom rozrušení, kdyby se schoval ke koňům, ke kravám, na půdu, kdekoli, ale on začal utíkat přes zahradu.“

Prchající Jan Jirauch byl zastřelen. Poté se velitel slitoval. Nakonec si Němci odvedli pouze dva muže, aby je vzali s sebou k soudu do Jevíčka.

„Tak je odvedli, ale přišli s nima jenom za Vranovou, jak je lesíček, a tam je našli lidi za dva dny utlučené a zastřelené.“

To vše se událo 7. Května, na konci války byly tedy zmařeny tři lidské životy. Podle Václava Schreibra je důležité jejich oběť stále připomínat, abychom se mi i příští generace podobných chyb vyvarovali.

„Hlavní poselství je, aby už se nikdy válka neopakovala.“